

Владимир Периклиев

Институт по математика и информатика
при Българската академия на науките
София, България

АНТОНИМИЯТА КАТО СТРУКТУРЕН ФАКТОР ЗА СЕМАНТИЧНА ПРОМЯНА

(Резюме)

В работата се въвежда понятието *антонимно привличане* като структурен фактор за семантична промяна в двойка антоними. Понятието се илюстрира като процес в случаи на нелексикализирана семантична промяна и като резултат в случаи на лексикализиран семантичен паралелизъм в многозначни антоними. Критично се изследват опити тези данни да се интерпретират не като взаимно зависими структурни промени, а просто като страничен ефект на *отделни* семантични развития на всеки един от двойката антоними, дължащи се според това разбиране на еднакви потенциални възможности, заложиени в противоположните изходни значения на двойката. Разгледаните контрааргументи имат както семантичен, така и формален характер. От семантична гледна точка е необходимо да приемем, че, първо, всички значения на една многозначна двойка антоними са паралелни и, второ, че в различните езици семантичните развития на двойка антоними са еднакви. И двата извода обаче са неверни. От формална гледна точка критикуваната теза не може да обясни по естествен начин семантичния паралелизъм, придружен от морфологичен паралелизъм (напр. *прав-а* ~ *крив-а*, *прав-да* ~ *крив-да*, но не *прав-а* ~ *крив-да*, *прав-да* ~ *крив-а*). От друга страна, предложеното понятие *антонимно привличане* естествено обяснява споменатите явления.

Ключови думи: семантична промяна, антонимно привличане, антоними и структурна семантика

✉ Владимир Периклиев
peri@math.bas.bg

Публикувано: 28 март 2014